

Številka: 091-17/2010

Datum: 23.7.2010

URAD VLADE ZA KOMUNICIRANJE

Gregorčičeva 25

1000 Ljubljana

predlagam.vladi@gov.si

ZADEVA: PREDLOG 824: Zakon o prepovedi jodiranja hrane za živali in ljudi nad naravnimi vrednostmi

Spoštovani!

Skladno z vašo pobudo, ki ste jo naslovili Vladi RS v zvezi s prepovedjo prekomernega jodiranja hrane za živali in ljudi nad naravnimi vrednostmi, vam v nadaljevanju pošiljamo naslednji odgovor.

Jod predstavlja za ljudi in živali esencialni element, saj je nujno potreben za sintezo ščitničnih hormonov T4 in T3. Edina vira naravno prisotnega joda sta za ljudi pitna voda in hrana. Največ joda se naravno akumulira v morskimi organizmih (morskih algah, školjkah, ribah), manjše, skoraj zanemarljive količine pa ga vsrkajo rastline, ki pa se akumulirajo v mleku in drobovini živali, ki se hranijo z njimi. Glede na to, da so podatki o vsebnosti joda v živilih na slovenskem trgu zelo skopi, se predpostavlja, da je v Sloveniji glavni vir joda obogatena jedilna sol.

Posledice dolgotrajnega zmanjšane vnosa joda (< 0,050 mg/dan) za ljudi so znane, od pojava golše pri odraslih do motenj v razvoju novorojenčkov in malih otrok. Škodljivi učinki prekomernega vnosa pa se kažejo predvsem v motnjah aktivnosti ščitnične žleze ali kot njeno zmanjšano delovanje (hipotiroza) ali pa kot njeno zvečano delovanje (hipertiroza).

Priporočljivi povprečni vnos joda je od 100 - 150 µg/dan (WHO, 1996). Tak vnos zadošča za vzdrževanje normalnega delovanja ščitnice in normalno rast in razvoj organizma. Nekatera prehranska priporočila se od teh nekoliko razlikujejo, sploh na geografskih področjih, kjer je dokazano pomanjkanje joda v dnevni prehrani. Slovenija s svojimi priporočili sledi Nemčiji in Avstriji, kjer je priporočen dnevni vnos za odrasle 200 µg, za nosečnice in doječe matere pa 230 µg. Sodi namreč med države, v katerih je prisotno pomanjkanje joda v vodi in hrani ter s tem povezan pojav golšavosti v nekaterih geografskih predelih. Po podatkih iz leta 2005 je Slovenija z ukrepom obveznega jodiranja soli uspela izkoreniniti golšavost v skladu z mednarodnimi merili, saj je prenizek vnos joda blage stopnje ugotovljen le še pri 20 % mladostnikov. V zadnjih desetih letih je preskrbljenost z jodom v Sloveniji načeloma ustrezna, vendar nameravamo za posamezne skupine prebivalstva v prihodnje ponovno preveriti dejanske vnose joda. Na podlagi

MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE
MINISTRY OF HEALTH

rezultatov raziskav bo Ministrstvo za zdravje v sodelovanju z drugimi resornimi ministrstvi proučilo potrebo po morebitnem ukrepanju na tem področju.

V upanju, da smo odgovorili na vaše vprašanje vas lepo pozdravljamo.

Mojca Gruntar Činč
Generalna direktorica,
Direktorat za javno zdravje